

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto

Upseeriliiton lausunto HE 99/2025 vp – Valtion talousarvioesitys vuodelle 2026

Upseeriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026 (HE 99/2025 vp).

Yleiset huomiot

Upseeriliitto pitää tärkeänä, että valtion talousarviossa turvataan kansallisen turvallisuuden ja puolustuskyvyn edellytykset pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä puolustusministeriön määrärahat ovat kasvaneet, mikä on oikeasuuntainen kehitys muuttuneessa turvallisuusympäristössä.

Valtioneuvoston puolustusselonteko määrittää maanpuolustuksen strategiset toimintalinjat tuleville vuosille. Selontekoa tarkentaa puolustusvaliokunnan mietintö, jossa on nostettu esille myös Puolustusvoimien henkilöstöresurssien tarpeet.

Valtion talousarvioesityksen menokohdissa ei ole tarkasti määritelty kuinka toteutetaan Puolustusvoimien henkilöstömäärän lisääminen, henkilöstön palautumisen varmistaminen sekä Nato-jäsenyyden tuomat velvoitteet joukkorakenteessa ja komentorakenteessa. Upseeriliiton saamien tietojen mukaan nämä tarvittavat määrärahan kohdennukset ovat mukana puolustusbudjetissa.

Kun talousarvioesitystä käsitellään eduskunnassa, niin puolustusvaliokunnan mietinnössä käsitelty, henkilöstöön kohdistuvat resurssitarpeet ja suunnitellut toimenpiteet ovat tarpeellista avata.

Puolustusmäärärahat ja henkilöstöresurssit

Esityksessä osoitetut lisäpanostukset maanpuolustuksen materiaalihankintoihin ja kriisi-valmiuden kehittämiseen ovat perusteltuja.

Henkilöstö on tärkein osa puolustuskykyä. Henkilöstön määrän lisääminen etupainoisesti on välttämätöntä. Upseeriston määrän ja osaamisen ylläpitäminen edellyttää myös kilpailukykyistä palkkausta, urakehitystä ja työhyvinvointia tukevia rakenteita.

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Upseeriliitto pitää tärkeänä, että talousarviossa huomioidaan riittävät resurssit upseerikoulutukseen ja jatkuvaan osaamisen kehittämiseen. Erityisesti kansainvälisten tehtävien ja hybridiuhkien edellyttämä osaaminen vaatii panostuksia koulutukseen ja tutkimukseen.

Kriisinhallinta ja kansainvälinen yhteistyö

Esityksessä mainitut määrärahat kansainväliseen kriisinhallintaan ovat linjassa Suomen kansainvälisten sitoumusten kanssa.

Upseeriliitto korostaa, että kriisinhallintatehtävissä palvelevien upseerien työolosuhteet, vakuutusturva ja jälkihoito on turvattava asianmukaisesti.

Naton rauhanajan puolustuksen ja joukkorakenteen palvelussuhteen ehdot

Suomen jäsenyys Natossa edellyttää selkeitä ja kattavia henkilöstön palvelussuhteen ehtoja. On ensiarvoisen tärkeää, että Nato-tehtävissä palvelevien upseerien ja myös muiden henkilöstöryhmien palvelussuhteen ehdot – kuten palkkaus, työaika, vakuutus-turva ja perheiden tukirakenteet – voidaan neuvotella sopimuksin.

Naton rakenteissa toimiminen tuo mukanaan uusia vaatimuksia ja vastuita, jotka on tunnistettava myös henkilöstöpolitiikassa. Ilman asianmukaisia palvelussuhteita Suomi ei kykene täysimääräisesti hyödyntämään Nato-jäsenyyden tuomia mahdollisuuksia eikä varmistamaan henkilöstön motivaatiota ja jaksamista vaativissa tehtävissä.

Upseeriliitto vaatii, että palvelussuhteisiin liittyvät kysymykset nostetaan budjettivalmistelussa keskiöön ja Puolustusministeriölle varataan riittävä varallisuus ja toimivalta niiden ratkaisemiseksi yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Tämä on välttämätöntä, jotta Suomi voi uskottavasti osallistua Naton yhteiseen puolustukseen ja turvata upseeriston aseman kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Rajavartiolaitos

Upseeriliitto kiinnittää huomiota myös Rajavartiolaitoksen rooliin osana kansallista turvallisuutta ja kokonaisturvallisuuden järjestelmää. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä Rajavartiolaitokselle on osoitettu määrärahoja, jotka mahdollistavat keskeiset henkilöstömenot ja kalustohankinnat. Toimintamenoihin on varattu 331,4 miljoonaa euroa, ja investointiluonteisiin hankintoihin – kuten uusien ulkovartiolaivojen ja valvontajärjestelmien hankintaan – on osoitettu merkittäviä tilausvaltuuksia.

Upseeriliitto pitää tärkeänä, että Rajavartiolaitoksen henkilöstöresurssit vastaavat muutuneen turvallisuusympäristön vaatimuksia. Nykyinen henkilöstömäärä ei täysin kata operatiivisia tarpeita, ja henkilöstön asema, koulutus sekä työolosuhteet on huomioitava samalla vakavuudella kuin puolustusvoimien henkilöstön osalta. Kalustohankintojen onnistuminen edellyttää pitkäjänteistä rahoitusta ja poliittista sitoutumista. Mittavat panostukset kalustohankintoihin jäävät vajaakäytölle, jos niiden käyttöön ei ole osoittamattaitaitoista ja pätevää henkilöstöä.

Yhteenveto

Upseeriliitto pitää hallituksen esitystä pääosin perusteltuna ja puolustuskyvyn kannalta oikeansuuntaisena.

Liitto kuitenkin painottaa, että henkilöstöön liittyvät kysymykset, erityisesti palvelussuhteen ehdot operointiin ja henkilöstön palautumiseen sekä Naton rakenteisiin liittyvät henkilöstön järjestelyt, on a) oltava selvästi mukana talousarvioesityksessä ja b) nostettava keskiöön, jotta Puolustusvoimat kykenee vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Puheenjohtaja
Everstiluutnantti

Ville Viita

Edunvalvontapäällikkö
Majuri

Mika Ylönen